

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2013 m. II ketvirtis

2013 m. antrąjį ketvirtį buvo išduotos 2 mokėjimo įstaigos licencijos: UAB „WoraPay“¹, ketinančiai teikti Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 6 punkte nustatytą mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas, ir Mokėjimų terminalų sistemos, UAB (licencija suteikta, atšaukus prieš tai jai suteiktą mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licenciją, viršijus Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatytą per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų 1 mln. Lt sumos vidurkį).

2013 m. liepos 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 29 mokėjimo įstaigos. Iš jų 22 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, 7 – mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvoje ir nustatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 1 mln. Lt per mėnesį. Iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų 27 teikė pinigų perlaidų, o 2 – mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą.

Pažymėtina, kad per antrąjį ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, mokėjimo įstaigų skaičiaus augimas sulėtėjo. Iš esmės šį faktą nulėmė tai, kad nemažas skaičius bendrovių, vykdžiusių veiklą iki Įstatymo įsigaliojimo, įteisino vykdomą mokėjimo paslaugų veiklą 2012 m. Be to, 2 mokėjimo įstaigos, gavusios elektroninių pinigų įstaigos licencijas, tapo elektroninių pinigų įstaigomis. Be jau vykdomų mokėjimo paslaugų, jos ėmėsi elektroninių pinigų leidimo veiklos. Artimiausioje ateityje tikimasi naujų mokėjimo įstaigų, ketinančių teikti įvairias vartotojams patrauklias mokėjimų (atsiskaitymų už prekes ir paslaugas, pavedimų internetu) paslaugas, atėjimo į mokėjimo paslaugų rinką.

2013 m. antrąjį ketvirtį 2 mokėjimo įstaigos (UAB „Perlo paslaugos“ ir UAB „Virtualių paslaugų operatorius“), siekdamos išplėsti veiklos apimtį, papildė savo tarpininkų, per kuriuos teikia mokėjimo paslaugas, sąrašus.

Per 2013 m. pirmąjį pusmetį mokėjimo įstaigų pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 33,6 mln. Lt, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, jos šiek tiek (0,3 mln. Lt) padidėjo. Ataskaitinį laikotarpį, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, mokėjimo įstaigų sistemoje ir toliau dominavo kelios mokėjimo įstaigos – didžiausią pajamų dalį (71 %) sudarė 3 mokėjimo įstaigų gautų pajamų dalis.

2013 m. liepos 1 d., kaip ir ankstesnėmis ataskaitinėmis datomis, ir pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos dalis, ir įsiskolinimų už teikiamas mokėjimo paslaugas dalis buvo nedidelė – sudarė atitinkamai 5,5 proc. visų pajamų ir 3,3 proc. visų įsipareigojimų. Šiems nedideliems santykiniams dydžiams didžiausią įtaką darė mokėjimo įstaigų – ypač mobiliojo tinklo operatorių (uždarosios akcinės bendrovės „Omnitel“ ir UAB „Bitė Lietuva“) – vykdo-

¹ Ankstesnis mokėjimo įstaigos pavadinimas – UAB „Nacionalinė namų bendrija“.

mos veiklos modelis, kai didžiąją pajamų dalį jos gavo vykdydamos ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos buvo tik papildoma jų veikla.

Bendra per pastaruosius 12 mėn. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta buvo 6,5 mlrd. Lt. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji išaugo 0,4 mlrd. Lt. Didesnes mokėjimo paslaugų pajamas ir išaugusių mokėjimo operacijų apyvartą daugiausia nulėmė padidėjusios mokėjimo įstaigų, pastaruosius 12 mėn. teikusių mokėjimo paslaugas, veiklos apimtys.

Viena mokėjimo įstaiga (akcinė bendrovė Lietuvos paštas) 2013 m. antrąjį ketvirtį, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktą mokėjimo paslaugų apimtį užėmė reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. 2013 m. antrąjį ketvirtį jos pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 43 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų. Ši bendrovė per pastaruosius 12 mėn. atliko 46 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos. Pažymėtina, kad per pastaruosius 12 mėn. didėjant kitų mokėjimo įstaigų veiklos apimtims, minėtos bendrovės veiklos dalis mokėjimo įstaigų sistemoje mažėjo.

2013 m. antrąjį ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, daugiau mokėjimo įstaigų gavo pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos (per metus mokėjimo įstaigų, kurių pajamos iš mokėjimo paslaugų sudarė daugiau kaip 90 proc. visų pajamų, skaičius padidėjo nuo 6 iki 8).

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykdė Įstatyme nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą. Šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 7 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2013 m. liepos 1 d. visos mokėjimo įstaigos vykdė Įstatyme nustatytus minimalaus nuosavo kapitalo ir nuosavo kapitalo reikalavimus. 2013 m. liepos 1 d. duomenimis, bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 135 mln. Lt. Palyginti su 2013 m. pirmuoju ketvirčiu, nuosavo kapitalo dydis sumažėjo 6 mln. Lt. Tai daugiausia nulėmė vienos mokėjimo įstaigos per 2013 m. antrąjį ketvirtį patirti nuostoliai, kitos – išmokėti dideli dividendai. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintų mokėjimo įstaigos pasirinktų metodų) minėtą datą sudarė 7,2 mln. Lt. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, 9 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus Įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. eurų). 2013 m. antrąjį ketvirtį 2 mokėjimo įstaigos, stiprinamos nuosavo kapitalo bazę, padidino įstatinį kapitalą.